

Др Татјана Брзуловић
Станисављевић
Др Драгана Столић



***Ауторско право у
библиотечко–информационој
делатности: повреда права и
појам плагијата***

2017.

Појам плагијата

Дефиниција плагирања



- Израз плагијат датира још из античког Рима, односно *plagiaris*, њиме се означавају људи који присвајају туђа дела и означавају их као своја.
- Плагијаризам у најопштијем значењу представља „**крађу интелектуалне својине**“.
- Пионир у античком Риму који се први побунио против крађе својих стихова био је Марсијал.



акредитован
семинар

- За књижевну крађу оптуживани су Софокле, Вергилије, Менандир, Шекспир...
- Полемисало се око радова Данила Киша и Милоша Црњанског, никада није доказано да су плагијати.
- У Србији се преписују домаћи задаци још од петог разреда основне школе, затим матурски, семинарски, дипломски.
- Постоје и сајтови на интернету на којима се могу наручити и купити магистарски радови.



акредитован
семинар



PRIVATNI ČASOVI PRAVA



700 rsd/čas

IZRADA SEMINARSKIH RADOVA

120 rsd/strana

IZRADA DIPLOMSKOG RADA

dogovor

069 2505

Diplomirani pravnik sa 5 godina radnog iskustva

Плагијат и ауторско право



акредитован
семинар

- **Проблем плагијаризма се повезује са ауторским правима.**
- **Плагијаризам није кривично дело, морално је неприхватљив и санкционише се дисциплински, посебно у академским круговима.**
- **Кривично дело постаје тек ако се на основу плагијата стиче имовинска корист на штету правог аутора.**
- **Данас је веома лако копирање туђих дела, те плагијата има доста у свим областима, али се данас и много лакше утврђују.**

Типови плагијата



- Преузимање материјала и приказивање као сопственог
- Куповина рада од друге особе или преузимање са интернета
- Копирање целог рада без навођења извора
- Потписивање туђег текста
- Аутоплагијат
- Плагијат превода
- Парафразирање
- Навођење текста без цитирања
- Ненамерни плагијаризам

<http://www.uzh.ch/news/articles/2006/2215.html>

Sign in

To a new browser with automatic translation. Download Google Chrome. Details

Translate

From: German

View: Translation

Original

To: English

University of Zurich's Article using Google's automatic translation

Universität
ZürichUniversity Research Studies Services [News](#)[UZH News](#) • [MediaDesk](#) • [Agents](#)

UZH News

All articles: Andrew

Research

Teaching

Campus

People

Events

Appointments Appointments

Publications

Events

Courses

Picture Galleries

Video / Multimedia

Articles by subject area

Please select: ☒ [All](#) [Go](#)

Subscribe to newsletter

Have Report / Contact

21.06.2006

Sources quote, do not plagiarize

The World Wide Web attracts a huge range of information. Not all students are aware, however, that they are guilty by a too careless use of texts from the Internet plagiarism make.

Marie Ruche



Study itself will copy over. (Image: Search Engine)

Anyone who has studied, usually just with the computer desk and given accustomed to using the Internet intensively - even comprehensive search for seminar papers and theses. Text pages appear on the Internet these students often freely available documents related artifacts such as the one who discovered it. For some, herein lies a certain temptation for academic these facts or passages from the network to take over without a source. This is not as harmless as it may sound, because plagiarism is not only a scientific taboo, they are punishable under criminal law.

In violation of the rules of the university and the university working the disciplinary committee of the University of Zurich is active. Since January 2006, the disciplinary committee were presented six cases of plagiarism. That is more than in past years, but considering the number of other universities no cases are still quite low. So, for example at the University of California at Berkeley, USA, for a period of three years

<http://translate.google.rs/translate?hl=en&sl=de&u=http://www.uzh.ch/news/articles/20...>

Типови плагирања - Шварценегер



- 1. Ghostwriter – потписана особа на раду није аутор текста већ је рад у њено име написала друга особа
- 2. Потпуни плагијат - особа преузима у потпуности туђи рад и потписује га својим именом
- 3. Самоплагијат - коришћење сопственог рада више пута за представљање као изворног
- 4. Плагијат превода - особа преводи туђи текст без навођења извора, укључујући и преводе текстова са интернета
- 5. Сору/paste плагијат - преузимање делова текста без навођења извора и уметање у свој рад
- 6. Парафразирање без референци - преузимање туђег текста парафразирањем али без навођења извора
- 7. Цитирање изван контекста - преузимање туђег текста или идеја, а затим непрецизно цитирање

Анкета *Turnitin* /1



акредитован
семинар

- Тим стручњака из Турнитина је на основу анкете коју је спровео у средњим школама и високошколским институцијама 2013. припремио водич о препознавању најразличитијих форми плагијаризма.
- Водич је био намењен академској заједници а циљ је био разумевање уобичајених форми плагијаризма у академским круговима, препознавање најпроблематичнијег облика.
- http://pages.turnitin.com/rs/iparadigms/images/Turnitin_WhitePaper_PlagiarismSpectrum.pdf (јануар 2017.)

Анкета *Turnitin* /2



акредитован
семинар

- Предавачи су попуњавали анкету о појави плагирања у студенским радовима и њиховој заступљености.
- На основу 879 попуњених упитника и анализе анкета могло се уочити десет могућих облика плагијата.
- Ако поредимо са облицима које доноси Правилник Универзитета у Цириху примећујемо велике сличности, чак негде и потпуних поклапања.
- Анализа коју је спровео Тутнитин издваја 10 облика плагијаризма.
- Најучесталији и најпроблематичнији облик је **Клон плагијаризам**.

Типови плагирања – *Turnitin*, 1



- **CLONE** - предавање туђег рада преписаног од речи до речи као сопственог
- **CTRL-C** - рад садржи значајне копиране делове текста из других извора без измена
- **FIND-REPLACE** - мењају се кључне речи и фразе али се задржава основни садржај извора у раду
- **REMIX** - парафразирање из других извора и стварање садржаја који се савршено уклапа
- **RECYCLE** - позајмљивање из својих претходних радова у великој мери а без цитирања , самоплагирање

Типови плагирања –*Turnitin*, 2



акредитован
семинар

- **HYBRID** - комбиновање савршено цитираних извора са копираним пасусима без цитирања у једном раду
- **MASHUP** - рад представља мешавину копираних материјала из више извора без одговарајућих цитата.
- **404 ERROR** - написани рад који садржи непостојече референце или нетачне информације о изворима
- **AGGREGATOR** - садржи правилно цитирање али рад нема ништа оригинално
- **RE-TWEET** - овај рад обухвата правилно цитирање али се превише ослања на претходни рад и по тексту и/или структури .

Препорука



акредитован
семинар

- **Након израде извештаја по спроведеној анкети предавачима је препоручено следеће:**
 - ☐ **Да утврде намеру студента и предузму дисциплинске мере**
 - ☐ **Да израде Водич за студенте који би помогао студентима да не учине ненамерни плагијаризам**
 - ☐ **Да користе проверу оригиналности и дају прегледне радове студентима на увид како би видели своје грешке.**

Превенција плагијаризма



- Етички кодекс
- Едукација студентата, професора и истраживача
- Програми за откривање плагијата

Информације у јавном домену



- Није плагијаризам ако наведете опште познату чињеницу, дефиницију, теорему или нешто слично.
- За општепознате ставове није потребно наводити извор (Застава Републике Србије)

Одбор за професионалну етику



акредитован
семинар

- Одбор за професионалну етику Универзитета у Београду годинама уназад упозорава на свеprisутнији проблем плагијата у академским круговима (семинарски радови, докторски радови, научни радови како студената тако и професора).
- Одбор је предложио Сенату УБ да размотри ово питање и усвоји јединствену политику у вези са тим.
- У Гласнику Универзитета у Београду 10. јула 2016. објављена су три документа које је усвојио Сенат Универзитета на седници одржаној 22.06.2016.
- <http://bg.ac.rs/files/sr/univerzitet/glasnik-zakoni/193GlasnikUni.pdf> (16.09.2016)

Документа



- КОДЕКС ПРОФЕСИОНАЛНЕ ЕТИКЕ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ
- ПРАВИЛНИК О ПОСТУПКУ УТВРЂИВАЊА НЕАКАДЕМСКОГ ПОНАШАЊА У ИЗРАДИ ПИСАНИХ РАДОВА
- ПРАВИЛНИК О РАДУ ЕТИЧКИХ КОМИСИЈА И ОДБОРА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНУ ЕТИКУ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Кодекс професионалне етике



Плагирање, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата и аутоплагирање

Члан 21.

- (1) У научноистраживачком раду **није дозвољено плагирање, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата и аутоплагирање.**
- (2) **Забрана из става 1. овог члана се односи на све писане радове наставног и научног особља и студената Универзитета (семинарски рад, дипломски или завршни рад, мастер рад, специјалистички рад, магистарски рад, докторска дисертација, рад у часопису, уџбеник, монографија, поглавља у зборницима и сл.), као и несавесно и неодговорно приказивање чињеница у извештајима о наставном и научноистраживачком раду.**

Плагирање

Члан 22.



(1) Плагирање је представљање туђих идеја или туђег рада, у целини или деловима, без навођења изворног ауторства или изворника, односно противзаконито присвајање туђих интелектуалних творевина и научних резултата и њихово приказивање као својих, као и:

- ☐ **дословно преузимање текста другог аутора**, односно копирање из електронских или штампаних извора, са српског или страног језика, у деловима или целости, без навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања преузетог дела;
- ☐ **препричавање или сажимање текста другог аутора** из електронских или штампаних извора, са српског или страног језика, у деловима или целости, без одговарајућег навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања препричаног дела;
- ☐ **представљање идеја других аутора као својих**, без одговарајућег навођења имена аутора, односно извора из кога је текст преузет.

(2) Чланови академске заједнице гарантују изворност научних радова које објављују, као и тачност у приказивању и навођењу информација о пореклу идеја и навода којима су се у раду користили.

Члан 26.



- (1) Чланови универзитетске академске заједнице предузимају мере у сврху унапређивања и промовисања поштовања ауторских права и права интелектуалне својине**
- (2) Универзитет и његове чланице штите ауторска права и права интелектуалне својине над резултатима истраживања и прикупљеним подацима свих чланова универзитетске заједнице.**
- (3) Приликом избора у сарадничка, наставна, истраживачка и научна звања, кандидати су дужни да предају својеручно потписану изјаву о изворности којом потврђују да је сваки њихов рад и достигнуће на која се позивају, изворни резултат њиховог интелектуалног рада и да тај рад не садржи никакве изворе, осим оних који су наведени у раду.**
- (4) Чланови универзитетске академске заједнице приликом званичне предаје својих научних и стручних радова дужни су да предају својеручно потписану изјаву о изворности.**



Изјава о ауторству

Име и презиме аутора _____

Број индекса _____

Изјављујем

да је докторска дисертација под насловом

- резултат сопственог истраживачког рада;
- да дисертација у целини ни у деловима није била предложена за стицање друге дипломе према студијским програмима других високошколских установа;
- да су резултати коректно наведени и
- да нисам кршио/ла ауторска права и користио/ла интелектуалну својину других лица.

Потпис аутора

У Београду, _____

Izjava o plagijarizmu



- UNIVERZITET U SARAJEVU
- FAKULTET POLITIČKIH NAUKA
- SARAJEVO

- UNIVERSITY OF SARAJEVO
- FACULTY OF POLITICAL SCIENCES
- SARAJEVO

- Prezime i ime studenta: _____
- Odsjek: _____
- Broj indeksa/status: _____
- Godina studija/semestar: _____

• IZJAVA O PLAGIJARIZMU

- Kao student/ica I godine dodiplomskog studija na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu potvrđujem da sam upoznat/asa Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Pravilnikom o studiranju na I ciklusu studija i Etičkim kodeksom Univerziteta u Sarajevu. Saglasan/na sam sa sankcijama i kaznama u slučaju nepoštivanja Zakona, Pravilnika i Etičkog kodeksa. Ovom izjavom potvrđujem da sam seminarski rad napisao samostalno, koristeći se isključivo navedenom bibliografijom, te da ovaj rad nije korišten pri bilo kakvom drugom ocjenjivanju. Saglasan/na sam da primjerak rada bude javno dostupan i potvrđujem da sam za svaki tekst, koji nije samostalno napisan, naveo izvore i/ili autore tog teksta.
- Mjesto/datum _____ Potpis _____

Правилник о поступку утврђивања неакадемског понашања



➤ Члан 3.

- **(1) Захтев за утврђивање неакадемског понашања могу поднети запослени и студенти, органи и тела високошколских установа и научноистраживачких организација, када постоји основана сумња да је рад другог лица настао као резултат неког од облика неакадемског понашања.**
- Захтев мора бити образложен, мора да садржи доказе
- Захтев мора садржати личне податке и потпис потписника који подноси захтев
- Предају се етичкој комисији чланице у којој лице против кога се подноси захтев ради или је радило, одбранило рад, завршило студије (Члан 3. ставови 2-4)

Поступак по захтеву / 1



➤ Члан 5. Ставови 1-12.

- Ако је захтев уредан **Етичка комисија** у року од 8 дана од датума пријема **доставља захтев лицу против кога је поступак покренут ради писаног изјашњења у року од 15 дана.**
- **У року од 8 дана** од пријема писаног изјашњења уколико постоји основана сумња у неакадемско понашање **Етичка комисија доставља захтев Наставно-научном већу ради именовања Стручне комисије.** Она се именује на наредној седници.
- Она има најмање 3 члана из одговарајуће области, запослен на другој високошколској установи.
- У саставу комисије не могу бити професори који су већ учествовали у раду као ментори или чланови комисије.

Процедура /2



акредитован
семинар

- Стручна комисија врши проверу оригиналности рада, користећи постојећу документацију и стручне радове, консултујући софтверску анализу, може да тражи и мишљење ментора и чланова комисије.
- Стручна комисија у року од 60 дана од свог именовања доставља Етичкој комисији образложено стручно мишљење.
- На основу овог мишљења Етичка комисија у року од 15 дана саставља **Извештај са мишљењем** и доставља га декану.
- Уколико утврди постојање неакадемског понашања **Етичка комисија може у оквиру извештаја предложити мере и за чланове комисије и ментора.**
- Извештај комисије декан доставља Наставно-научном већу на одлучивање.
- На основу одлуке декан у року од 15 дана изриче меру која је предвиђена чланом 16. Правилника о раду етичке комисије (**опомена, јавна опомена, јавна осуда**).

Поступак утврђивања оригиналности докторске дисертације



- Поступак за утврђивање оригиналности садржи :
 - ❑ Име, презиме, научно звање подносиоца (подаци поверљиви)
 - ❑ Образложење примедбе којима се доводи у питање оригиналност дисертације
 - ❑ Материјалне чињенице којима се то доказује
- Мишљење Стручне комисије (образложене примедбе, анализу и оцену оригиналности, оцену самосталности резултата и закључак о оригиналности дисертације)
- Уколико се утврди да дисертација није резултат оригиналног научног рада, диплома о стечено звању доктора науке проглашава се ништавном (члан 7. став 4 Правилника о поступку утврђивања неакадемског понашања)

Одузимање звања



- **Члан 8.**
- **(1) Ако се појаве нове чињенице, или докази из којих произилази да кандидат у тренутку избора у звање није испуњавао услове прописане законом, односно ако се утврди да радови на основу којих је изабран у звање представљају резултат неакадемског понашања, том кандидату се може одузети звање на Универзитету.**
- **(2) Поступак одузимања звања спроводи декан.**

Правилник о раду Етичких комисија и Одбора за професионалну етику



- Председника и чланове Етичке комисије именује Наставно -научно веће на предлог декана.
- Етичка комисија броји најмање 5 чланова (3 из реда наставника и сарадника, 1 студент и 1 запослени у стручној служби. Сваки члан мора имати заменика.
- Мандат чланова комисије је 4 године и могу се именовати поново.
- Мандат студента траје 1 годину.
- Етичка комисија даје мишљењ поводом захтева за утврђивање повреде Кодекса.

Одбор за професионалну етику



- Чланове Одбора именује Сенат на предлог ректора
- Одбор има 7 чланова (4 из реда наставника за сваку групацију, 1 студент, 1 истраживач и 1 секретар).
- Сви имају замену.
- Мандат чланова одбора је 4 године и могу се именовати поново.
- Мандат студента траје 1 годину.
- Одбор одлучује већином гласова укупног броја чланова.

Плагијати у науци



акредитован
сентар

- Да би тестирали у којој мери су рецензентске процедуре озбиљне, научници са чувеног Масачусетског института за технологију (МИТ, Бостон) написали су програм СЦИген који насумице (или скоро насумице) генерише бесмислене реченице стварајући на тај начин рад из области компјутерских наука, укључујући графове, дијаграме и референце из разматране области.
- Програм користи правилне граматичке форме тако да написани документ личи (бар за лаика) на научни рад.
- Ова група научника послала је 2005. године један рад генерисан помоћу програма СЦИген за излагање на Светској конференцији на тему системског софтвера, кибернетике и информатике.
- Рад је прихваћен и аутори су позвани да изложе своје резултате.
- Пре почетка конференције аутори су обелоданили своју истину путем сајта и повукли рад, али су показали да су рецензије биле на врло ниском нивоу, или да чак и нису постојале.
- Организатори великог броја научних конференција све више као главни циљ имају убирање прихода од скупих котизација, него обезбеђивање квалитетних радова.

Плагијати у науци /1



➤ **Случај 1, Мађарска**

Пал Шмит (1942) мађарски председник, до револуције 1989. познат као мачевалац и двоструки олимпијски добитник 1968. и 1972.

- 1992. одбранио докторат о модерним олимпијским играма на Факултету за физичку културу Универзитета у Земелвајсу.
- Шмитова каријера након доктората креће у другом смеру те је као дипломата боравио у Шпанији и Швајцарској све до 2002.
- Парламент га је 2010. изабрао за председника Републике Мађарске.
- Годину дана касније оптужен је за плагијат доктората, чак 180 страна је преузео од свог бугарског колеге Николаја Георгијева који је докторирао 1987. и томе је додао и 16 страна које је преузео из доктората немачког социолога Клауса Хајнемана из 1991.
- **Сенат Универзитета Земелвајс 27. 3. 2012. године гласао је са 33 према 4 да се поништи докторат Шмиту.**
- Почетком априла исте године Пал Шмит подноси оставку на место председника.

Плагијати у науци / 2



➤ **Случај 2, Немачка**

- Карл-Теодор цу Гутенберг (1971) министар одбране докторирао је 2007. на Универзитету у Бајерту.
- Убрзо је 2009. именован за савезног министра трговине и технологије, потом и министром одбране у влади Ангеле Меркел.
- Већ у фебруару 2011. почињу оптужбе да је плагирао докторат и да је у свом докторату преузео читаве делове од других аутора не наводећи изворе.
- **Крајем фебруара одузет му је докторат .**
- Гутенберг 1.3.2011. даје оставку на све политичке функције и са породицом одлази у Америку.
- **Три месеца касније Комисија за етику потврђује одлуку Универзитета а убрзо му и суд изриче новчану казу од 20.000 евра (коју је морао уплатити удружењу за лечење деце оболеле од рака.**

Плагијати у науци / 3



акредитован
семинар

➤ **Случај 3, Немачка**

- **Анета Шеван (1955) доктор филозофије и министар у влади Ангеле Меркел и то не било који већ министар образовања и науке!!!**
- **Докторирала је 1980. на Филозофском факултету Универзитета у Дизелдорфу .**
- **Прве оптужбе за плагијат појавиле су се током маја 2012. које је министарка негирала.**
- **Почетком 2013. године Факултетско веће одлучује о одузимању доктората и министарка подноси оставку.**
- **Професор Бруно Блекман, председник савета Филозофског факултета Универзиета Хајнрих Хајне у Дизелдорфу, саопштио је јавности: "Факултет је донео одлуку да прогласи неважећом докторску тезу госпође Шаван и да јој одузме докторску титулу. Учесталост и структура дословног преузимања туђих текстова и не помињање наслова коришћене литературе у фуснотама, а ни у библиографији, резултирали су у уверењу факултета, да је бивша студенткиња докторских студија, у целој дисертацији, систематски и намерно, туђе мисли и идеје представљала као своје."**

Плагијати у науци / 4



➤ **Случај 4, Румунија**

- Виктор Понта (1972) политичар и премијер у влади докторирао је 2003. на Правном факултету Универзитета у Букурешту.
- За плагирање оптужен у мају 2012. само месец дана након избора на место премијера у румунској влади.
- Анонимно је опужен за плагирање у часопису *Nature* где се каже да је плагирао радове Димитрија Диакoма и Васула Кретуа, као и да је преводио аа енглеског рад Јона Диакoма.
- Влада је у почетку одбацивала оптужбе и формирала Етички одбор при влади који га ослобађа оптужбе .
- У исто време Сенат и Етички одбор Универзитета потврђују оптужбу и тражи одузимање докторске титуле.
- Исте године током августа још су три особе поднеле тужбу против Понта тражећи да тужилац покрене поступак за утврђивање повреде права интелектуалне својине.
- Оставку је поднео 4.11. 2015.

Плагијати у науци / 5



акредитован
семинар

- Крајем 2014. Понта се позивајући се на контараверзе око његовог доктората обратио Универзитету тражећи да повуче своју докторску титулу.
- Универзитет је уважио његов захтев.
- Пар месеци потом Влада је усвојила уредбу по којој се појединцима дозвољава могућност да повуку своју академску титулу и звање што је изазвало негативне реакције .
- У лето 2016. обновљени Етички одбор гласао је са 34 гласа за и 1 гласом који је био уздржан да је Понта плагирао више од трећине своје докторске дисертације.
- Због тога је министар образовања Мирче Думитру потписао наредбу да повлачи своју докторску титулу.

Плагијати у науци / 6



➤ **Случај 5, Хрватска**

- **Анто Ђапић (1958)** челник Хрватске странка права .
- У јесен 1999. појавила се сумња да је плагирао магистарски рад одбрањен почетком те године на Правном факултету у Сплиту.
- Комисија је утврдила да је преписао 2/3 рада (116 /176) од свог ментора Бориса Кандареа не наводећи његову књигу на списку литературе.
- Титула магистра одузета му је почетком 2000.
- Првостепени суд га је ослободио кривице 2004.
- Једини који је одговарао био је новинар који је открио случај и потом био тужен због клевете суда.
- **Борис Млинарић (1948)** члан Хрватске демократске заједнице и управник КБЦ-а Ријека, нашао се на удару оптужбе за плагирање докторског рада 2000.
- Након што се доказало да је Млинарић део властитог магистерија фотокопирао и уложио у докторат, титула му је 2011. одузета.
- Млинарић је, међутим, добио управни спор 2004. али му је Сенат након поновљеног поступка опет одузео титулу у децембру 2005.

Плагијати у науци / 7



акредитован
семинар

➤ **Случај 7, Србија**

- Предмет : Информација о неакадемском понашању коаутора **Ђорђа Јанаћковића и Драгана Ускоковића** у изради поглавља у уџбенику *Биоматеријали* (Институт техничких наука САНУ и Друштво за истраживање материјала, 2010).
- Пријаву подноси Тим инжињера Етичком одбору Универзитета у Београду 23.8.2016. и 21.11.2016.
- Сумња се да је највећи део 18. поглавља под називом „Керамички материјали ” поменуте књиге плагијат магистарско града Бојана Јокића под називом „Проучавање процеса синтезе и везивања биокомпатибилних цемената на бази калцијум-фосфата”, одбрањеног 2006. на ТМФ-у Универзитета у Београду.
- Тим инжињера се позива на **Закон о заштити узбуњивача** (Службени гласник РС број 128/2014) и на члан 13. који прописује да су овлашћени органи дужни да поступају по анонимним обавештењима.
- **Правилник о раду етичких комисија и Одбор за професионалну етику Универзитета у Београду** који је заправо надлежан да одлучује о захтевима за утврђивање повреде Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду (члан 7, став1. тачка 3.)

Плагијати у науци / 7



акредитован
семинар

- Члан 10. став 3. истог Правилника прописује да уколико се поступак прокреће против органа пословања, **захтев се подноси Одбору, а о жалби одлучује Сенат посредством Етичког одбора.**
- Према члану 54. став 1. Закона о високом образовању орган пословођења факултета је декан.
- С обзиром да је један од коаутора 18. поглавља суспектне књиге декан ТМФ-а Ђорђе Јанаћковић зато се ова информација о неакадемском понашању доставља Одбору за професионалну етику Универзитета у Београду.
- Напомињемо да су делови магоистарског рада Бојана Јокића плагирани и у докторској дисертацији Добрице Стојановића под називом „In vitro in vivo istraživanje biokompatibilnosti biokeramičkih materijala na bazi kalcijum-fosfata” која је одбрањена на Универзитету у Београду под менторством Ђорђа Јанаћковића, редовног професора ТМФ-а и члана Етичког одбора Универзитета у Београду.

Плагијати у науци / 7



- **Члан 21. став 1. Кодекса професионалне етике** прописује да у научно-истраживачком раду није дозвољено плагирање, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата и аутоплагирање...
- **Члан 21. Став 2.** наводи да се то односи на све писане радове научног и наставног особља и студената Универзитета (семинарски рад, дипломски рад, мастер рад, специјалистички рад, магистарски рад, докторска дисертација, рад у часопису, уџбеник, монографија, поглавља у зборницима...
- **Члан 22. поменутог Кодекса** дефинише плагирање као представљање туђих идеја и туђег рада, у целини или деловима, без навођења ауторства, што је незаконито присвајање туђих интелектуалних творевина и резултата рада и њихово приказивање као својих...
- С обзиром да су **делови 18. поглавља у књизи Биоматеријали дословно преузети из магистарског рада Бојана Јокића „Проучавање процеса синтезе и везивања биокомпатибилних цемената на бази калцијум-фосфата”, без навођења аутора учињена је тежа повреда етичког правила у наставном и научном раду из члана 22. Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду.**

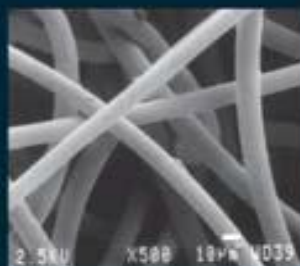
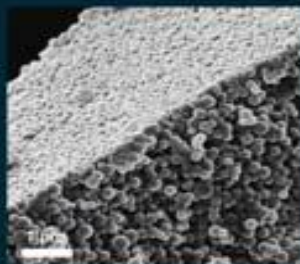
Плагијати у науци / 7



институционалан
семинар

- До сада је идентификовано да плагирани делови поменуте књиге чине **60% укупног садржаја у поглављу.**
- С обзиром да је **Ђорђе Јанаћковић** ментор магистарског рада **Бојана Јокића**, морао је да препозна да су делови 18. поглавља књиге *Биоматеријали* плагирани из поменутог магистарског рада.
- **Обавеза** проф. Јанаћковића била је да **укаже на плагијат** с обзиром да је и актуелни **члан Етичког одбора Универзитета у Београду.**
- Алармантно је и што је суспектно поглавље проф. Јанаћковић **навео као референцу** приликом превременог избора у звање редовног професора.
- Штампање књиге финансијски помогао и Завод за издавање уџбеника и наставних средстава.
- Наведени уџбеник штампан је у тиражу од 500 примерака , тврди повез **плагијатор је нанео својим неакадемским и неетичким понашањем нанео штету угледу Института техничких наука САНУ и Друштву за истраживање материјала , издавачу и велику материјалну штету.**
- Тражимо да одбор изрекне најоштрије санкције укључујући и **одузимање звања** уколико се утврди да су радови на основу којих је изабран у звање резултат неакадемског понашања.

BIOMATERIJALI



Igor Balac
Branko Bugarski
Irena Cosic
Miroslav Dramicanin
Drago Dordevic
Nenad Filipovic
Nenad Ignjatovic
Dorde Janackovic
Miroslav Kojic
Verica Manojlovic
Zoran Markovic
Bojana Obradovic
Ivana Pajic-Ljajkovic
Miodrag Pavlovic
Milenko Plavsic
Dejan Rakovic
Vladimir Rankovic
Boban Stojanovic
Vladimir Trajkovic
Dragan Uskokovic
Petar Uskokovic
Dejan Veljkovic
Ivo Vlastelica
Gordana Vunjak-Novakovic

UREDNICI
Dejan Rakovic
Dragan Uskokovic

BEOGRAD 2010

Urednici
Dejan Raković
*Elektrotehnički fakultet,
Beograd*
Dragan Uskoković
Institut tehničkih nauka SANU
Izdavači
Institut tehničkih nauka SANU
Društvo za istraživanje
materijala
Beograd 2010.
868 strana
tvrdi povež
isbn 9788680321233

Плагијати у науци / 8.1



акредитован
семинар

➤ **Случај 8, Србија**

- Плагијати на Правном факултету Универзитета у Београду (3 случаја)
- Проф. Јасминка Хасанбеговић је 15. 01.2016. поднела поднесак Наставно – научном већу Правног факултета у коме је тражила да се реше следећи случајеви плагијата на Правном факултету
- Проф. др Драган М. Митровић, редовни професор плагирао је 2003. **Увод у право** Радомира Д. Лукића и издао га као свој уџбеник под насловом **Основи права**.
- Плагирао је 145 страна које је дословно пренео а самостално написао 102 стране
- <http://docuvariae.blogspot.rs/>
- Наставно – научном већу достављено је образложено мишљење 7 еминентних стручњака из ове области да је реч о плагијату.

MAR
2

DM Osnovi prava
Dopis profesora Uvoda u pravo

Etičke komisije Pravnog fakulteta i
Univerziteta u Beogradu

- Rešenje Etičke komisije Pravnog 23-3-2017
- Zapisnik NNV 29-11-2004 str 3
- Žalba na Rešenje Etičke komisije Pravnog 10-4-2017
- Rešenje Odbora za profesionalnu etiku Univerziteta u Beogradu 6-10-2017

Prvostepeni sudski postupak

- Tužba Dragana Mitrovića
- Odgovor na tužbu
- Prvostepena presuda
- Žalba

Posted 2nd March 2016 by Docuvariae

Плагијати у науци / 8.2



- проф. др Будимир Кошутић, дописни члан САНУ,
- проф. др Коста Чавошки,
- академик проф. др Данило Баста,
- проф. др Радмила Васић,
- проф. др Јасминка Хасанбеговић,
- проф. др Миодраг Јовановић и
- проф. др Горан Дајовић.
- Ово мишљење нико од чланова Већа није побио али ништа није предузето да се проблем реши.
- **Не може се заташкавати плагијат проф. Д. Митровића тражи се покретање поступка**
- Појавила се нова околност која указује на Митровићево олако одношење према туђем ауторству: Он је, наиме, 2013. године написао **позитивну рецензију књиге Весне Дабетић Трогрлић “Грађанско право – Увод и општи део”, која уопште не спада у научну област којом се бави проф. Митровић, а која је плагијат дела професора др Владимира В. Водинелића** (вид. Правни записи, 2015/1, стр. 126-200, доступно и електронски на интернету).

Плагијати у науци / 9.1



➤ **Случај 9, Србија**

- **Проф. др Владан Јончић**, ванредни професор који је плагирао чланак Katherine Fallah, “Corporate actors: the legal status of mercenaries in armed conflict”, “International Review of the Red Cross”, 2006/863 (Vol. 88), pp. 599-611 (доступно електронски).
- Плагијат је открио главни уредник “Анала Правног факултета у Београду” проф. др Сима Аврамовић и стога је тај рад одбијен за штампу, али га је Јончић потом предао часопису “Правни живот”, где је под насловом “Међународни статус припадника приватних војних компанија” објављен у тому IV, 12/2010, стр. 285-308.

Плагијати у науци / 10.1



акредитован
семинар

➤ **Случај 10, Србија**

- Трећи је случај редовног професора **др Александра Јакшића**, који је у свом уџбенику **Међународно приватно право** плагирао колегу и пријатеља, немачког професора пок. др Бернда фон Хофмана (**Bernd von Hoffmann**, 1941-2011). 100 страна!
- На сугестију декана проф. Аврамовића, проф. Јакшић је узео слободну годину, вероватно да прикупи (ако је потребно и у Немачкој) све релевантне податке о томе да је та књига требало да буде коауторско дело с Фон Хофманом.
- Под снажним притиском медија, и захваљујући ауторитету и моћи проф. др Оливера Антића, који је покренуо поступак, декан је 16. децембра 2013. уложио поднесак Одбору за професионалну етику Универзитета у Београду за покретање поступка против проф. Јакшића.
- Ни више од две године после тога Наставно-научно веће не зна да ли је предузео ишта више да се тај поступак ваљано оконча, па се стиче утисак да се на Правном факултету Универзитета у Београду и у овом случају наставља с праксом заташкавања, минимализовања и несанкционисања плагијата.

Плагијати у науци / 10.2



акредитован
семинар

- **Етичка комисија Правног факултета утврдила је плагирање у мају 2017, чак је и сам проф. Јакшић признао плагирање.**
- Декан Правног факултета, Сима Аврамовић прекидао је седнице Наставно-научног већа 26. јуна, 4. и 25. септембра, када је на реду била расправа о Јакшићу, уз образложење да нема кворума или да због "озбиљности питања" треба да буду присутни сви чланови и када је било кворума.
- Међутим, 31.10.2017. је сам декан отворио расправу тако што је прво изнео све чињенице у вези са овим случајем.
- Затим је дао реч професору Јакшићу да се изјасни.
- Јакшић је покушао да негира да је признао плагијат, иако у извештају Етичке комисије пише другачије.
- Већина професора потом је из протеста напустила салу, јер је Јакшић раније не само признао преписивање већ и предложио да буде кажњен опоменом!
- Када су колеге отишле, резигнирани Јакшић је рекао: **"Не занима ме одлука Већа, победићу вас на суду".**

Плагијати у науци / 10.3



акредитован
Семинар

- Након тога се гласало и Веће је донело одлуку којом се утврђује да је Јакшић извршио неакадемско понашање због плагирања уџбеника.
- Резултати гласања били су прилично неуобичајени за Правни факултет, где постоје оштре поделе међу професорима.
- Сви су гласали да је Јакшић преписао део књиге, а само један члан Већа био је уздржан.
- Након тога је декан Аврамовић, иако то није био у обавези да учини, затражио да се чланови Већа изјасне коју санкцију професор Јакшић треба да добије.(опомена ,јавна опомена и јавна осуда).
- Највећи број чланова Већа је гласао за најтежу санкцију, а то је јавна осуда.
- Декан Аврамовић сада има рок од 15 дана, од када добије писану одлуку Већа, да одлучи о казни за Јакшића, а ако прихвати став Већа за најтежу казну, то би могло да значи и губитак посла за професора плагијатора.
- Отежавајућа околност за њега је и то што је преписани рад био један од оних на основу којих је добио звање редовног професора 2010. године.

ЛИТЕРАТУРА



акредитован
семинар

- **Abbott, Alison** . „Plagiarism charge for Romanian minister”, *Nature* 485 (2012): 289.
- **Брзуловић Станисављевић, Татјана. Феномен плагирања у различитим културним контекстима /** Татјана Брзуловић Станисављевић // *Културе у дијалогу. Књ. 1, Филологија и интеркултуралност / уредници Александра Вранеш, Љиљана Марковић. - Београд : Филолошки факултет Универзитета, 2012. – ISBN 978-86-6153-150-7. - Стр. 387-400.*
- **Гласник Универзитета у Београду.** Година LIV, број 193, 10. јул 2016
- ❑ **Кодекс професионалне етике Универзитета у Београду,** Гласник Универзитета у Београду, год. 54, бр. 193, 10. јул 2016. <http://bg.ac.rs/files/sr/univerzitet/glasnik-zakoni/193GlasnikUni.pdf> (16.09.2016)
- ❑ **Правилник о поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова,** , Гласник Универзитета у Београду, год. 54, бр. 193, 10. јул 2016. <http://bg.ac.rs/files/sr/univerzitet/glasnik-zakoni/193GlasnikUni.pdf> (16.09.2016)
- ❑ **Правилник о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику,** Гласник Универзитета у Београду, год. 54, бр. 193, 10. јул 2016. <http://bg.ac.rs/files/sr/univerzitet/glasnik-zakoni/193GlasnikUni.pdf> (16.09.2016)
- **Day, Matthew** . „Hungarian president defiant over plagiarism row”, *Telegraph*,
- <http://docuvariae.blogspot.rs/> (приступљено 14.11.2017.)
- **Закон о ауторском и сродним правима,** *Службени гласник РС*, бр. 104/2009, 99/2011 и 119/2012. http://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_autorskom_i_srodnim_pravima.html (приступљено 01.03.2016)

Литература



акредитован
семинар

- **Закон о високом образовању** („Службени гласник Републике Србије“ бр. 76/2005, 100/2007 – аутентично тумачење, 97/2008, 44/2010, 93/2012, 89/2013, 99/2014, 45/2015 – аутентично тумачење и 68/2015)
- **Karasz, Palko** „Hungarian president resigns amid plagiarism scandal“, *New York Times*, 2. april 2012.
- „Karl-Theodor zu Guttenberg stripped of PhD after admitting plagiarism“, *Telegraph*, 24. februar 2011.
- **Muzur, Amir i Iva Rinčić.** „Plagijat, politika, znanost, sport: pokušaji forsiranih (?) paralela“ / Amir Muzur i Iva Rinčić // JAHR, Vol. 6/2, no. 12 (2015): 375-381.
- **Петковић, Миодраг.** Плагијати и манипулације у науци, чланак објављен у „Политици“ од 5. маја. 2012. http://www.ni.ac.rs/images/stories/dokumenti_b/novosti/manipulacije_u_nauci_m_petkovic.pdf
- **Schwarzenegger, Christian.** Plagiatsformen und disziplinarrechtliche Konsequenzen (2006) <http://www.kommunikation.uzh.ch/publications/journal/archiv/unijournal-2006-4.pdf> (децембар 2016)
- **Schiermeier, Quirin** . „Romanian prime minister accused of plagiarism“, *Nature* 486 (2012): 305.
- **Fuchs, Marita.** Quellen zitieren, nicht plagiiieren. [Universität Zürich](#) (2006)
- http://pages.turnitin.com/rs/iparadigms/images/Turnitin_WhitePaper_PlagiarismSpectrum.pdf (јануар 2017.)
- **Šimundić-Bendić, Tanja.** „Đapiću oduzeta titula magistra“, *Slobodna Dalmacija*, 14. januar 2000.

ХВАЛА!



- brzulovic@unilib.bg.ac.rs
- stolic@unilib.bg.ac.rs